

ANTALYA

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

6. HUKUK DAİRESİ

DOSYA NO : 2020/1149

KARAR NO : 2020/905

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

İ S T İ N A F K A R A R I

BAŞKAN : MURAT DURMAZ (39631)

ÜYE : YASEMİN BENLİ (40336)

ÜYE : SEÇKİN ÜRKMEZ (42567)

KATİP : GÜLŞEN ÇIRAK (169834)

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : DENİZLİ 4. SULH HUKUK MAHKEMESİ

TARİHİ : 09/07/2020

NUMARASI : *****

DAVACI : *****

VEKİLİ : *****

MİRAS BIRAKAN : *****

DAVANIN KONUSU : Tereke (Tespit İstemli)

KARAR TARİHİ : 13/11/2020

GEREKÇELİ KARARIN YAZILDIĞI TARİH : 13/11/2020

Denizli 4.Sulh Hukuk Mahkemesinin 09/07/2020 ve 2020/***** Tereke Esas 2020/*****
Tereke Karar sayılı dosyasının yapılan istinaf incelemesinde;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

TALEP: Talep eden vekili mahkemeye sunduğu dilekçesinde özetle; müvekkilinin eşi *****'in trafik kazası sonucu 13/07/2019 tarihinde vefat ettiğini, geride mirasçı olarak müvekkili ***** ile müşterek çocuk *****'in kaldığını, murisin sağılığında 0(532)***** numaralı GSM hattını ABD menşeli Apple marka cep telefonu ile kullanmakta olduğunu, GSM hattının murisin ölümü üzerine kullanıma kapatıldığını, Apple marka telefonlarda iCloud isimli bulut bilişim sisteminin kullanıldığını ve cep telefonunda mevcut olan fotoğraf, video, ses kayıtları, medya dosyaları, dokümanlar, mailler, notlar gibi birçok verinin bu sistem üzerinde kayıtlı olduğunu, bu dokümanlara ise yalnızca Apple kimliği ve şifresi ile erişilebildiğini, murisin kullandığı Apple kimliğinin “*****@gmail.com” olduğunu ancak müvekkilinin bu iCloud hesabına erişebilmesi için murisin şifresini bilmesi gerektiğini, GSM hattı kullanıma kapalı olduğu için hesaba erişemediğini, müvekkilinin bu iCloud hesabına bağlı olan ve bu hesap vasıtası ile kontrol edilen terekeye konu olabilecek mal varlığının olduğunu bildiğini, hesapta e-ticaret sitesi hesabının, hediye çeklerinin ve kuponların olduğunu bildiğini, cep telefonunda yer alan müvekkil ve oğlu ile birlikte çekilmiş yüzlerce fotoğraf ve videonun bulunduğunu,

Müvekkilinin yukarıda anlatılan taleplerinin karşılanması amacıyla Apple Teknoloji ve Satış Limited Şirketi ile iletişime geçtiğini ancak firma tarafından müvekkiline mahkeme kararı sonrasında erişim izni sağlanacağı bilgisinin verildiğini, ilgili şirketin müvekkiline müteveffa eşinin mail hesabına bağlı icloud hesabına erişim izni vermek için;

- müteveffanın apple kimliği ile ilişkili hesapların sahibi olduğuna,
- Müvekkilin, müteveffanın mirasçısı olduğuna,
- Müvekkilinin müteveffanın temsilcisi olduğuna ve mahkemece verilecek yetkilerinin, Elektronik Haberleşmenin Gizliliği Kanunu'nda kullanıldığı şekliyle “yasal rıza” teşkil ettiğine,
- Müvekkilin müteveffaya ait apple hesaplarından kişisel tanımlama bilgi ve verileri içerecek şekilde kişisel verilerin alınabileceği hususunda mahkeme kararı istediğini, bildirerek mahkemece muris Z*****'in terekesinin tespitine, Apple i cloud kimliğinin terekenin aktifinde kabul edilerek erişim sağlanması için ilgili şirketin taleplerinde bildirdiği hususlarda karar verilmesini talep etmiştir.

İSTİNAFA KONU KARAR: Mahkemece tensiben “davacının murise ait apple marka cep telefonunun icloud hesabındaki fotoğraf, video, ses kayıtları, medya dosyaları, maillere oluşmak için murisin terekesinin tespitine, icloud kimliğinin terekenin aktifinde kabul edilerek icloud hesabına ulaşılması için karar verilmesini talep ettiği, TMK'nın 589.maddesine göre tereke tespitinde murisin mal ve haklarının tespit edilmesinin amaçlandığı, murise ait cep telefonunda bulunan icloud hesabına erişilmesi ile murisin özel

hayatının gizliliğinin ihlal edileceği, icloud hesabına erişilmeden cep telefonundan telefonda kayıtlı resimlere mirasçuları tarafından ulaşılacağı, davacının talebinin tereke tespitine konu edilemeyeceği” kanaatine varıldığı gerekçesi ile reddine karar verilmiş, bu karara karşı talep eden vekili istinaf kanun yoluna başvurmuştur.

İSTİNAF SEBEPLERİ: Talep eden vekili istinaf dilekçesinde özetle; yerel mahkemenin gerekçesinin eksik ve yanlış olduğunu, icloud hesabına ve dolayısıyla yukarıda sayılan maddi ve manevi varlıklara mahkeme kararı olmadan erişilmesinin mümkün olmayacağını, bunun yanı sıra; özel hayatın gizliliği hakkı gerçek kişinin maddi ve manevi gelişimini koruyan bir hak olması sebebiyle önemli olduğunu ancak vasfını yitirmiş bir hakkın olamayacağını, dolayısıyla da salt ölmüş kişilere yönelik eylemlerin özel hayatlarının gizliliğine aykırılık oluşturmayacağını, vefat itibariyle kişiliğin sona ermesi sebebiyle yerel mahkemenin “özel hayatın gizliliğini ihlal” tespitinin hukuktan yoksun olduğunu bildirerek ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

DELİLLER: Denizli 6.Noterliğinin 23/072019 tarih ve ***** yevmiye nolu veraset ilamı, taraf beyanı ve tüm dosya kapsamı.

GEREKÇE: Talep özünde terekenin tespitine ilişkindir. Mahkemece talebin reddine karar verilmesi üzerine talep eden vekili tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur.

Terekenin tespiti Türk Medeni Kanununun 589. ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir.

Yargıtay 14. Hukuk Dairesi 11/06/2019 tarih ve 2016/6394 Esas, 2019/5096 Karar sayılı ilamında terekenin tespitine ve korunmasına ilişkin yasanın bu düzenlemelerini yorumlamış, eldeki dosyada yol gösterici olması sebebi ile karar metni aynen alıntılanmıştır. İlgili ilam şu şekildedir:

“Dava, Türk Medeni Kanununun 589. ve devamı maddelerinde yer olan “koruma önlemi” olarak ölüm tarihi itibariyle terekeyi oluşturan unsurları belirlemek, böylece olası ihtilaflarda başvuru kaynağı oluşturmak, bu sayede terekenin içeriği ile ilgili ölüm anındaki durumu öğrenme imkanını elde etmeye yönelik olarak terekede bulunan mal ve hakların tespitine ilişkindir.

Koruma önlemi olarak terekenin tespiti işlemi, kural olarak bir süreye bağlı olmayıp, bu önlemin alınması olanaksız veya yararsız hale gelmedikçe tereke paylaşılmadığı sürece istenebilir. Çünkü, koruma önlemi olarak terekenin tespiti işleminin maddi hukuk bakımından haklara ve borçlara bir etkisi bulunmamaktadır.

Tereke tespiti davaları delil tespiti niteliğinde olup, istihkak davası niteliğinde değildir. Bu nedenle mahkemece yapılması gereken iş terekeye ait olduğu bildirilen mal varlığı unsurlarını tespit edip deftere geçirmek, bunlardan muhafazası mümkün olmayanlar varsa satıp paraya çevrilmesini sağlamak ve menkuller için de para, döviz vb. varsa bunları tereke

malvarlığı olarak bankaya yatırmak; altın vb. ziynet eşyaları varsa bunları tereke mahkemesi kasasına alıp kaydetmek; diğer eşyaları ise ilgisine veya üçüncü bir kişiye yediemin sıfatıyla teslim etmek ve böylece tespit edilen eşyaları kararda göstermekten ibarettir.

Bu itibarla mahkemece, resmi kurumlardan murisin taşınır ve taşınmaz tüm malvarlığına ilişkin bilgi istenmek, tereke mallarını zilyetliğinde bulunduran veya murise borcu olan mirasçıların murisin mali durumu ile ilgili bilgi vermekle yükümlü oldukları hatırlatılarak bu hususta mirasçılardan bilgi alınmak suretiyle “Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzüğü” 33’üncü maddesi gereğince; ölüm anı itibarıyla terekedeki (taşınır veya taşınmaz) mal ve hakların tespit edilip hükümde gösterilmesi gerekir.

Somut olayda ise, mirasçılar tarafından mirasbırakanın yurtdışındaki bankalarda hesaplarının olduğunun bildirilmesine karşın bu husus hiç araştırılmamış, mirasbırakanın şirketlerinin malvarlıkları araştırılmamış, ayrıca mirasbırakanın UYAP’tan taşınmazlarının sorgulanmasında mahkemece tespit edilenler dışında Bodrum ili Yalıkavak ilçesi 1212 parsel, 702 ada 5 parsel, 583 ada 4 parsel ve İslamhaneleri ilçesi 116 ada 2 parsel sayılı taşınmazları bulunduğu, bunlardan 1212 parsel dışındakilerin 3402 sayılı Kanun gereği yenileme kadastrosu ile oluşturulduğu anlaşılmıştır. Bu durumda yenileme kadastrosu ile oluşan parsellerin mahkemece tespit edilen taşınmazlar ile ilgisinin tespiti ve 1212 parselin de tapu kayıtlarının getirilmesi ile terekenin tam olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Yazılı şekilde hükümde terekenin tespitine ilişkin bir hüküm kurulmamış olması ve terekenin tespitine ilişkin yetersiz araştırma ile yetinilmesi doğru görülmemiş, bu sebeple kararın bozulması gerekmiştir.”

Alıntılanan Yargıtay ilamı çerçevesinde eldeki dosyada hiç bir araştırma yapılmaksızın talebin reddine karar verilmesinin hatalı olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte eldeki dosyada özel bir durumun söz konusu olduğu da açıktır. Zira talep eden müteveffanın “Apple iCloud” kimliğinin terekenin aktifinde olduğunun da tespitini talep etmiştir.

Gelişen teknolojilerin insan hayatını kolaylaştırması yanında bir kısım yeni kavramlar ve hukuki sorunlar yarattığı bilinen bir gerçektir. Bunların en başında da mülkiyet kavramının başkalaşımının geldiği söylenebilir.

Düne kadar mülkiyet kavramı menkul ve gayrimenkul mülkiyeti ile bir kısım sınırlı aynı haklar etrafında şekillenirken, son dönemde fikri mülkiyet kavramının gelişimi üzerine ilgili otoritelerce “Fikir ve Sanat Eserleri” mülkiyet hukuku çerçevesinde koruma altına alınmış, bu yönde bir kısım yasal düzenlemelere gidilmiştir.

Ancak çağımızın kaçınılmaz şekilde dijitalleşen hayat tarzı karşısında dijital mal varlığına dair dijital mülkiyet ile ilgili henüz yasal bir düzenleme yapılmadığı görülmektedir.

Yakın zamana kadar elektronik posta hesapları, sosyal medya hesapları ve benzeri dijital uygulamalar yalnızca kişisel kullanıma yönelik olup maddi bir değer taşımazken günümüzde bu hesapların reklam gelirleri elde edilen maddi bir karşılığı olan hesaplar halini alabildiği gibi, yine sosyal medya hesaplarının ve dijital para cüzdanlarının bağlı olduğu e posta hesaplarının da artık kişisel kullanımı aşır ticari değeri olan dijital mal varlığı kapsamına girmeye başladığı anlaşılmaktadır.

Bu konuda Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi Yasemin Maraşlı DİNÇ'in <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2019-142-1849> adresinde yayınlanan makalesinden yararlanılarak katıldığımız bir kısım tespitlerinin altının çizilmesi anlamında alıntılama yapılmıştır.

“Teknolojinin, dolayısıyla da internetin bu denli gelişmesi sonucunda sosyal medya kullanımı hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline almıştır. Artık bir kısım insan, sosyal medya platformları aracılığıyla maddi kazanç elde etmeye dahi başlamıştır. Özellikle son zamanlarda “YouTuber” olarak nitelenmeye başlanan insan sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Öte yandan “Facebook” veya “Instagram” hesapları üzerinden, bir meslek icra edencesine satış yaparak yahut genellikle takipçi sayısı fazla olanların kişisel sayfalarında reklamlar yaparak maddi kazanç elde etmeleri sıradan hale gelmiştir.

Tüm bu gelişmelerin sonucu olarak ortaya çıkan dijital mal varlığı veya dijital miras kavramları ise ülkemiz hukuk sistemi içerisinde çok yaygın bir kullanıma sahip değildir. Türk kanunlarında bu konuda yasal düzenlemeler de henüz mevcut değildir. Bunun yanında konu Türk hukuk öğretisinde de, uygulamada bir sorun olarak ortaya çıkmamasından olsa gerek, yeterli derecede incelenmemiştir.”

“Dijital malvarlığı kavramı, videolar, fotoğraflar, e-postalar, kişisel sosyal medya hesapları gibi elektronik olarak depolanan ve yalnızca dijital formda bulunan diğer varlıklar anlamına gelmektedir. Ancak dijital dünyanın sürekli değişmesine bağlı olarak dijital malvarlığının nelerden oluştuğu net olarak belirlenmemektedir.”

“Dijital miras ise bu tür soyut malvarlığı değerlerinin mirasçılara intikal etmesi, mirasa konusu olmasıdır”

Aynı makalede değinildiği üzere mirasta intikal prensiplerinin kanunda şekil bulmuş hali olan TMK m. 599/2 hükmünde; *“Kanunda öngörülen ayrık durumlar saklı kalmak üzere mirasçılar, mirasbırakanın aynî haklarını, alacaklarını, diğer malvarlığı haklarını, taşınır ve taşınmazlar üzerindeki zilyetliklerini doğrudan doğruya kazanırlar ve mirasbırakanın borçlarından kişisel olarak sorumlu olurlar”* denilmektedir.

Günümüzde **dijital mal varlığı**nın yadsınamaz ve göz ardı edilemez bir gerçeklik olduğu, **kripto para** adı verilen ve uluslar arası ödemelerde dahi kullanılmaya başlanmış dijital sistemlerin var olduğu, yine astronomik reklam gelirleri sağlayan sosyal medya

hesaplarının gün geçtikçe arttığı, aynı şekilde youtube ve benzeri dijital platformlarda salt reklam geliri ve hatta ücretli üyelik sistemi ile hizmet veren kanallar oluşturulduğu bir ortamda dijital mal varlığı ve dijital miras ile ilgili olarak yasal bir düzenleme bulunmadığı, bu konuda yasal bir boşluk bulunduğu değerlendirilmiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 1.maddesi; “*Kanun, sözüyle ve özüyle değındiğı bütün konularda uygulanır.*

Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hakim, örf ve adet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.” düzenlemesini içermektedir.

Murisin e posta hesabı ve buna bağılı olarak kullanılan sosyal medya hesapları, dijital cüzdan hesapları vb maddi değer ifade eden ve TMK’nun 599.maddesi kapsamında terekesine dahil olup mirasçılarına intikali gereken dijital mal varlığının da tespitinin gerekeceğı kanaatine varılmıştır.

Dosya özelinde bakıldığında, talep eden özellikle “*****@gmail.com” hesabının murise ait olduğunun, yani müteveffanın apple kimliğı ile ilişkili hesapların sahibi olduğunun ve müvekkilinin müteveffanın temsilcisi olduğunun ve mahkemece verilecek yetkilerinin, Elektronik Haberleşmenin Gizliliğı Kanunu’nda kullanıldığı şekliyle “yasal rıza” teşkil ettiğinin tespitini istemektedir.

*****@gmail.com hesabının müteveffaya ait olup olmadığı hususu teknik bir konu olup mahkemece ancak bilirkişi raporu alınarak tespit edilebileceğı açıktır. Bunun tespitinden sonra ise talep edenin ilgilinin temsilcisi olduğu ve bu bilgilerin verilmesinin Elektronik Haberleşmenin Gizliliğı Kanununa aykırılık teşkil edip etmeyeceğı hususu hukuki bir değerlendirme gerekecektir.

Sonuç olarak, mahkemece tespit talebi gereğince murisin ölüm tarihi itibarıyla tüm aktif ve pasif mal varlığının tespiti ve bu minvalde dijital mal varlığının terekesine dahil olması gerektiğı nazara alınarak dijital terekesinin de tespiti yapılarak araştırma ve inceleme sonucunda bir karar verilmesi gerekirken, ölü kişinin e posta hesabının özel hayatın gizliliğı kapsamında değerlendirilerek talebin reddine karar verilmiş olması hatalı olmuştur.

İzah olunan gerekçeler karşısında talep eden vekilinin istinaf talebinin kabulü ile ilk derece mahkemesinin kararının HMK’nun 353/1-a.6 maddesi gereğince kaldırılması gerektiğı değerlendirilmiş ve aşığıdaki şekilde hüküm kurulması gerekmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Talep eden vekilinin istinaf kanun yoluna başvurusunun,

KABULÜ ile, Denizli 4.Sulh Hukuk Mahkemesinin*****0 ve 2020/***** Tereke Esas 2020/***** Tereke Karar sayılı kararının, 6100 Sayılı HMK'nın 353/(1)-a-6.maddesi gereğince **KALDIRILMASINA**,

2-Dosyanın, Dairemiz kararına uygun şekilde yeniden bir karar verilmek üzere ilk derece mahkemesine **GÖNDERİLMESİNE**,

3-Kararın niteliği gereğince harç alınmasına yer olmadığına,

4-Talep eden vekili tarafından yatırılan istinaf peşin karar harcının, istek halinde yatırıma iadesine,

5- Talebin niteliği gereği istinaf masraflarının talep eden üzerinde bırakılmasına,

6-Kararın, ilk derece mahkemesince taraflara tebliğine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/(1)-a maddesi gereğince, *kesin* olmak üzere, oy birliğiyle karar verildi.13/11/2020